

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

TEJ ÉS TEJTERMÉKEK

XII. évfolyam 5. szám
2009. május 20.

**Tej és Tejtermékek
XII. évfolyam 5. szám**

2009. április hónap

Megjelenik havonta

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Mándi-Nagy Dániel

mandi-nagy.daniel@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6093

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Tej és Tejtermékek piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi, Gabona és Ipari Növények, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

PIACI JELENTÉS.....	3
A nyerstej termelői ára.....	6
A nyerstej kiviteli ára.....	6
A tejtermékek feldolgozói értékesítési ára.....	7
A tejtermékek fogyasztói ára.....	8
A tej és tejtermékek külkereskedelme.....	9
A nyerstej ára az EU-27 országaiban.....	10
A nyerstej ára a harmadik országokban.....	11
A valuták havi árfolyamának alakulása.....	11
Ábrák.....	12
Külpiaci információk.....	15

PIACI JELENTÉS

- Az Unióban márciusban tovább esett a nyerstej termelői ára, míg Új-Zélandon és az USA-ban már emelkedés figyelhető meg.
- Magyarországon a nyerstej termelői átlagára áprilisban 58,58 Ft/kg volt, 4%-kal maradt el az áremelkedés előtti 2006. áprilisi szinttől.
- Az Unióban több üzletlánc csökkentette a tejtermékek fogyasztói árát májusban, így rövid távon továbbra sem várható a nyerstej árak emelkedése.

A nyerstej termelői ára márciusban az Unióban 8%-kal esett vissza, míg Új-Zélandon 3%-kal, az USA-ban 2%-kal nőtt az előző hónaphoz képest. Magyarországon a nyerstej termelői átlagára áprilisban 58,58 Ft/kg volt, mintegy 4%-kal maradt el az áremelkedés előtti 2006. áprilisi szinttől. Az alacsony nyerstej árak hatására Magyarországon, az EU-ban és az USA-ban is csökkent a nyerstej felvásárlása.

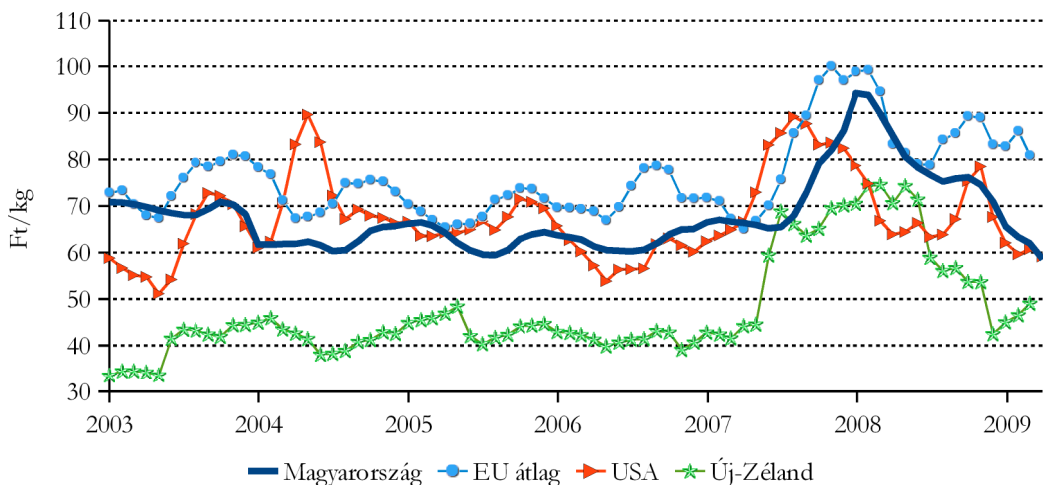
A nyerstej kiviteli ára 63,04 Ft/kg volt, 10%-kal csökkent az előző hónaphoz viszonyítva. Az alacsonyabb kiviteli árak hatására az elmúlt évhez képest 14%-kal kevesebb nyerstej került kiszállításra, ami belpiaci túlkínálathoz vezetett.

Az alacsony nyerstej árak hatására 2008 végétől jelentősen nőtt főleg az Oroszországba irányuló tenyészűsző kivitel. Az év első két hónapjában 40%-kal több üsző került külföldre az elmúlt évhez viszonyítva, ami a tejtermelés további visszaeséséhez vezethet.

Nagyobb verseny alakult ki a főbb tejtermék exportőrök között, az USA és az EU világkereskedelemből való részesedése csökkent, míg Új-Zélandé és Ausztráliáé nőtt. Új-Zéland vaj, sajt és tejpör kivitele 17%-kal bővült az első negyedévben az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az USA tejtermék kivitelének árbevétele 40%-kal csökkent, míg importja csaknem 8%-kal emelkedett az első negyedévben. Az Unió tejtermék kivitele harmadik országok felé visszaesett, azonban az EU-n belüli kereskedelem jelentősen nőtt, főleg Olaszország, Anglia és Görögország irányába, mivel ezekben az országokban jelentősen csökkent a termelés. Magyarországon az év első két hónapjában az import árbevétele 11%-kal, az exporté 21%-kal esett vissza 2008 hasonló időszakához mérten, ami a külkereskedelmi egyenleg 22%-os romlásához vezetett. A behozatalban a dobozos tej mennyisége 17%-kal a sajté 4%-kal emelkedett, míg a kivitelben a nyerstejé 2%-kal, a joghurté, a kefiré és a tejfölé 47%-kal csökkent.

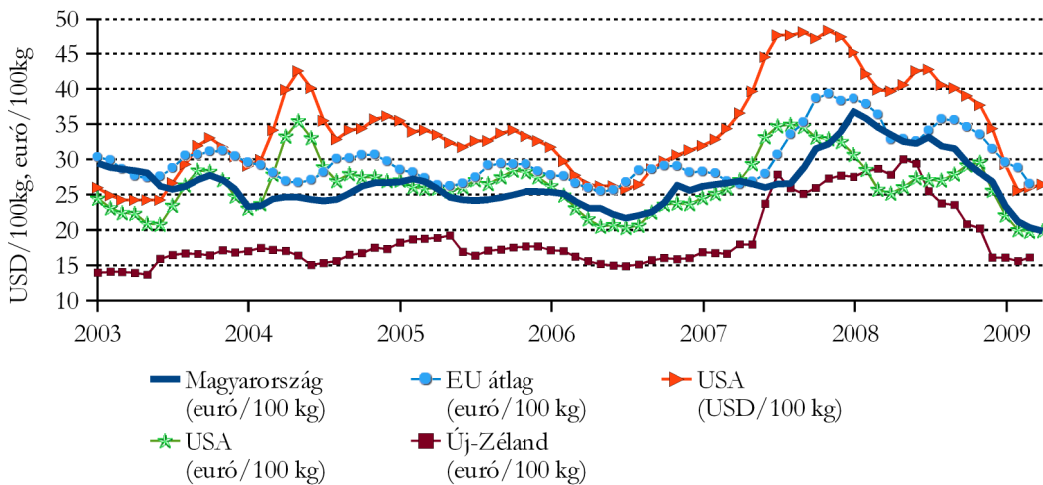
A Bizottság továbbra is fenn kívánja tartani a világpiaci árakat meghaladó vaj és sovány tejpör intervenciók árakat, aminek hatására a sajt kivételével megállt a tejtermékek árának csökkenése. Magyarországon az uniós tendenciához hasonlóan a feldolgozó értékesítési árak stagnáltak áprilisban az előző hónaphoz viszonyítva.

A nyerstej termelői árának alakulása a világon

Forrás: AKI PÁIR, USDA, LTO-Netherland

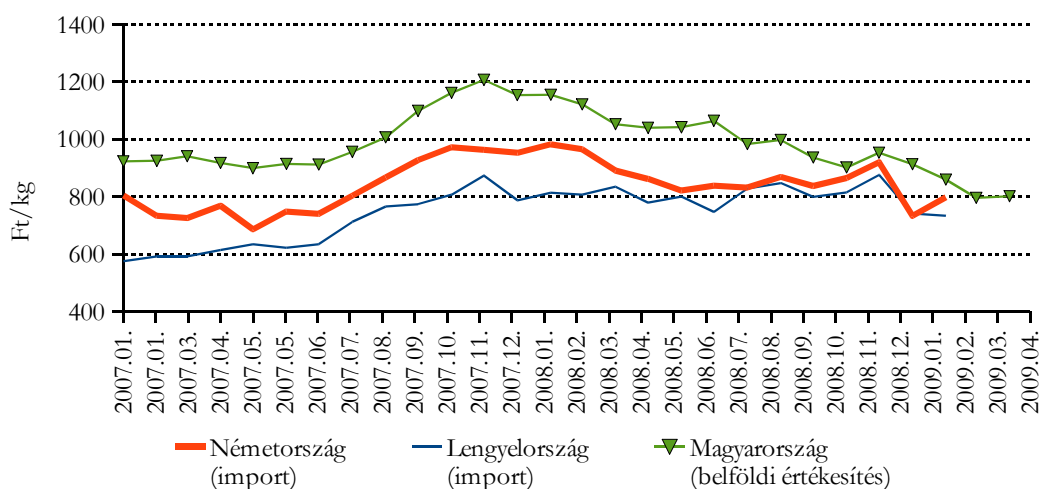
A nyerstej termelői árának alakulása a világon

Forrás: AKI PÁIR, USDA, LTO-Netherland

A trappista sajt hazai feldolgozói értékesítési ára a 2007. decemberi csúcsponthoz képest áprilisban már 34%-kal volt alacsonyabb. Ennek köszönhetően az év első négy hónapjában már 19%-kal bővült a trappista sajt belföldi értékesítése, míg év elején a kivitel lényegében stagnált. Az importnyomás azonban továbbra sem enyhült, a sajt behozatala január-februárban 4%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Németországból 6%-kal kevesebb, míg Lengyelországból 7%-kal több sajt került behozatalra. Az alábbi ábrán megfigyelhető, hogy a korábbi években tapasztalt mintegy 100-200 Ft/kg-os különbség a hazai és az importárak között az utóbbi hónapokban megszűnt, így a belföldi termék versenyképessé vált a külpiacon származó termékkel szemben, ami március-áprilisban valószínűleg már mérsékelte a sajt behozatalát.

A sajt import és hazai feldolgozói értékesítési ára*

Forrás: KSH, AKI PÁIR

*A hazai értékesítési ár a trappista sajtra vonatkozik

Az Unióban több üzletlánc (Migros, Aldi, Penny) már csökkentette a tejtermékek fogyasztói árát májusban. Az AKI PÁIR által rendszeresen felmért budapesti üzletláncokban, az év első négy hónapjában 3%-kal emelkedtek a fogyasztói árak, egyedül a folyadéktej árában figyelhető meg csökkenés. Németországban, áprilisban folytatódott a tejtermékek fogyasztói árának csökkenése, a túróé 25%-kal, az édesített tejszíné 23%-kal, a friss teljes tejé 18%-kal, a vajé 17%-kal volt alacsonyabb, mint egy évvel korábban.

1. táblázat

A nyerstej termelői ára*

Minőségi osztály	Mértékegység	Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak-Magyarország	2008. IV.	2009. III.	2009. IV.	2009. IV./ 2008. IV. (%)	2009. IV./ 2009. III. (%)
Alapár	Ft/kg	57,27	58,08	59,38	84,20	59,26	57,94	68,82	97,78
Beszállítás	tonna	37 967,51	50 444,41	12 821,43	106 981,67	105 800,64	101 233,35	94,63	95,68
Átlagár	Ft/kg	56,66	59,88	59,13	85,08	61,98	58,58	68,85	94,51
Fehérje	%	3,25	3,25	3,23	3,19	3,33	3,25	101,77	97,72
Zsír	%	3,65	3,68	3,56	3,68	3,77	3,65	99,35	96,83

*A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyerstej kiviteli ára*

Minőségi osztály	Mértékegység	2008. IV.	2009. III.	2009. IV.	2009. IV./ 2008. IV. (%)	2009. IV./ 2009. III. (%)
Mennyiség	tonna	13 425,30	13 643,79	11 596,15	86,38	84,99
Átlagár	Ft/kg	77,65	70,21	63,04	81,18	89,78
Fehérje	%	3,17	3,25	3,21	101,32	98,74
Zsír	%	3,63	3,77	3,62	99,83	95,98

*A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat

A tejtermékek feldolgozóinak értékesítési ára

Termék megnevezése	Mérték- egység	Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak- Magyar- ország	2008. IV.	2009. III.	2009. IV.	2009. IV./ 2008. IV. (%)	2009. IV./ 2009. III. (%)
Polytej	liter	2 416 170	2 672 454	1 519 838	8 479 786	5 160 494	6 608 462	77,93	128,06
	Ft/liter	129,88	108,74	114,46	130,94	118,39	117,78	89,95	99,49
Dobozos tej	liter	2 558 649	e.a.	e.a.	8 354 005	5 562 090	6 651 392	79,62	119,58
	Ft/liter	134,63	e.a.	e.a.	147,24	131,90	129,18	87,73	97,94
Dobozos tartós tej	liter	e.a.	e.a.	e.a.	5 085 975	3 935 162	5 116 551	100,60	130,02
	Ft/liter	e.a.	e.a.	e.a.	139,89	125,03	125,02	89,37	99,99
Adagolt vaj	kg	106 329	159 936	e.a.	206 459	222 448	281 841	136,51	126,70
	Ft/kg	1104,15	962,87	e.a.	1151,36	1019,54	1009,78	87,70	99,04
Vajkrém natúr	kg	e.a.	162 148	e.a.	333 170	287 686	322 087	96,67	111,96
	Ft/kg	e.a.	655,59	e.a.	721,25	719,01	716,87	99,39	99,70
Tehéntúró	kg	1 089 675	237 917	e.a.	1 398 552	1 350 451	1 513 528	108,22	112,08
	Ft/kg	603,36	582,40	e.a.	669,78	613,01	596,28	89,03	97,27
Tejföl	kg	2 398 975	2 936 665	1 133 266	6 305 038	5 344 337	6 468 906	102,60	121,04
	Ft/kg	314,29	291,91	350,24	346,77	312,95	310,43	89,52	99,20
Natúr joghurt	kg	162 696	e.a.	784 891	1 137 365	833 462	1 103 852	97,05	132,44
	Ft/kg	244,39	e.a.	421,08	390,64	366,02	374,42	95,85	102,30
Gyümölcsös joghurt	kg	234 754	e.a.	2 959 329	3 819 915	3 121 351	3 812 299	99,80	122,14
	Ft/kg	328,93	e.a.	374,78	364,12	339,96	346,62	95,19	101,96
Kefir	kg	869 070	447 938	731 356	2 262 916	1 712 390	2 048 364	90,52	119,62
	Ft/kg	262,43	236,98	297,68	288,20	276,87	269,45	93,49	97,32
Trappista sajt	kg	495 713	1 300 685	e.a.	1 505 572	1 595 958	1 879 552	124,84	117,77
	Ft/kg	871,54	773,38	e.a.	1052,00	795,85	801,84	76,22	100,75
Ömlesztett sajt	kg	e.a.	645 594	e.a.	508 729	768 101	1 007 735	198,09	131,20
	Ft/kg	e.a.	1170,07	e.a.	1110,66	1109,37	1123,49	101,15	101,27

Egyes termékek régiós illetve országos adata az adatszolgáltatók alacsony száma miatt nem publikus (e.a.)

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat folytatása

A tejtermékek feldolgozói értékesítési ára

Termék megnevezése	Mérték- egység	Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak- Magyar- ország	2008. IV.	2009. III.	2009. IV.	2009. IV./ 2008. IV. (%)	2009. IV./ 2009. III. (%)
Ömlesztett	kg	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	1 491	e.a.	e.a.
vaj	Ft/kg	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	1162,64	e.a.	e.a.
Érlelt	kg	-	e.a.	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.
kemény sajít	Ft/kg	-	e.a.	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.
Sovány	kg	-	e.a.	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.
tejpör	Ft/kg	-	e.a.	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.
Teljes	kg	-	-	-	e.a.	-	-	-	-
tejpör	Ft/kg	-	-	-	e.a.	-	-	-	-
Tej sűrítve	kg	e.a.	-	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.
cukrozott	Ft/kg	e.a.	-	-	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.	e.a.

Egyes termékek régiós illetve országos adata az adatszolgáltatók alacsony száma miatt nem publikus (e.a.)

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A tejtermékek fogyasztói ára

Termék megnevezése	Mértékegység	2008. IV.	2009. III.	2009. IV.	2009. IV./ 2008. IV. (%)	2009. IV./ 2009. III. (%)
Polytej	Ft/liter	235,45	211,71	213,59	90,72	100,89
Dobozos tej	Ft/liter	251,40	227,03	231,88	92,24	102,14
Dobozos tartós tej	Ft/liter	267,16	243,14	247,08	92,48	101,62
Vaj	Ft/kg	1 927,91	1 945,23	1 984,75	102,95	102,03
Vajkrém	Ft/kg	1 155,16	1 264,04	1 208,29	104,60	95,59
Félzsíros tehéntúró	Ft/kg	1 058,19	1 117,58	1 128,75	106,67	101,00
Tejföl	Ft/kg	601,37	696,44	676,75	112,53	97,17
Joghurt natúr	Ft/kg	458,92	493,26	471,19	102,67	95,53
Joghurt gyümölcsös	Ft/kg	500,92	524,64	540,77	107,96	103,07
Kefir	Ft/kg	429,29	463,90	447,82	104,32	96,53
Pannónia sajít	Ft/kg	1 765,75	2 129,14	2 180,70	123,50	102,42
Trappista sajít	Ft/kg	1 577,60	1 505,14	1 505,32	95,42	100,01
Ömlesztett sajít	Ft/kg	1 710,60	1 929,22	1 967,38	115,01	101,98

Az adatgyűjtésünkbe jelenleg 8 budapesti üzletlánc kiválasztott üzletei tartoznak.

Auchan, CBA, Coop, Cora, Interspar, Match, Plus, Tesco

Forrás: AKI PÁIR

A tej és tejtermékek külkereskedelme

5. táblázat
ezer kg

Termék megnevezése	2008. I-II.		2009. I-II.		2009. I-II./2008. I-II. (%)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín*	18 368	56 549	21 606	55 637	117,63	98,39
0402 Tej és tejszín**	644	93	876	538	135,92	576,12
0403 Kefir, joghurt	5 737	4 409	5 385	2 324	93,86	52,71
0404 Tejsavó	5 038	7 574	562	2 122	11,16	28,01
0405 Vaj	764	218	615	222	80,50	101,75
0406 Sajt és túró	5 812	1 883	6 053	1 884	104,15	100,07

Forrás: KSH

6. táblázat
ezer forint

Termék megnevezése	2008. I-II.		2009. I-II.		2009. I-II./2008. I-II. (%)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín*	2 741 739	5 153 258	2 641 313	4 235 772	96,34	82,20
0402 Tej és tejszín**	424 561	41 693	403 090	75 094	94,94	180,11
0403 Kefir, joghurt	1 542 413	610 066	1 431 591	475 010	92,82	77,86
0404 Tejsavó	349 448	744 744	133 220	223 000	38,12	29,94
0405 Vaj	585 246	139 212	483 155	140 486	82,56	100,91
0406 Sajt és túró	5 408 903	1 819 924	4 776 917	1 615 774	88,32	88,78
Összesen	11 052 309	8 508 897	9 869 286	6 765 135	89,30	79,51

Forrás: KSH

7. táblázat
Ft/kg

Termék megnevezése	2008. I-II.		2009. I-II.		2009. I-II./2008. I-II. (%)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín*	149,27	91,13	122,25	76,13	81,90	83,54
0402 Tej és tejszín**	658,95	446,57	460,30	139,61	69,85	31,26
0403 Kefir, joghurt	268,85	138,37	265,85	204,39	98,88	147,72
0404 Tejsavó	69,36	98,33	236,98	105,10	341,68	106,89
0405 Vaj	766,14	638,92	785,74	633,65	102,56	99,18
0406 Sajt és túró	930,69	966,73	789,21	857,69	84,80	88,72

Forrás: KSH

* Nem sűrítve, nem édesítve.

** Sűrítve vagy édesítve.

8. táblázat

A nyerstej ára az EU-27 országokban

	2008. III.		2009. II.		2009. III.		2009. III./ 2008. III. (%)	2009. III./ 2009. II. (%)
	€/100 kg	Ft/kg	€/100 kg	Ft/kg	€/100 kg	Ft/kg		
Ausztria	41,52	107,99	33,14	98,93	31,76	96,66	76,49	95,84
Belgium	36,32	94,46	23,21	69,29	21,95	66,81	60,44	94,57
Dánia	38,77	100,84	32,62	97,37	-	-	-	-
Egyesült Királyság	31,41	81,69	26,89	80,27	-	-	-	-
Finnország	38,95	101,30	46,81	139,74	37,42	113,89	96,07	79,94
Franciaország	38,51	100,16	34,87	104,10	-	-	-	-
Görögország	44,28	115,17	39,78	118,75	-	-	-	-
Hollandia	36,29	94,39	27,34	81,62	-	-	-	-
Írország	39,64	103,10	26,15	78,06	-	-	-	-
Luxemburg	39,27	102,14	29,72	88,72	28,06	85,40	71,45	94,41
Németország	35,30	91,81	25,20	75,23	24,00	73,05	67,99	95,24
Olaszország	37,58	97,74	32,75	97,77	-	-	-	-
Portugália	38,70	100,65	32,50	97,02	-	-	-	-
Spanyolország	40,42	105,13	31,73	94,73	-	-	-	-
Svédország	38,15	99,22	26,85	80,15	-	-	-	-
EU-15	38,34	99,72	31,30	93,45	-	-	-	-
Ciprus	48,90	127,18	45,65	136,29	-	-	-	-
Csehország	37,45	97,40	21,12	63,05	21,74	66,17	58,05	102,94
Észtország	33,55	87,26	22,91	68,39	21,10	64,22	62,89	92,10
Lengyelország	33,22	86,40	20,28	60,54	20,46	62,27	61,59	100,89
Lettország	32,06	83,38	21,33	63,68	18,90	57,52	58,95	88,61
Litvánia	29,25	76,08	18,45	55,08	17,19	52,32	58,77	93,17
Magyarország	34,54	89,83	21,21	63,33	20,36	61,98	58,96	95,99
Szlovákia	35,61	92,62	21,39	63,85	18,72	56,98	52,57	87,52
Szlovénia	33,30	86,61	29,23	87,26	28,09	85,49	84,35	96,10
EU-10*	35,32	91,86	24,62	73,50	-	-	-	-
EU-25*	36,98	96,18	28,50	85,07	-	-	-	-
Bulgária	31,48	81,88	27,78	82,93	24,62	74,93	78,21	88,62
Románia	23,65	61,51	22,86	68,24	22,41	68,21	94,76	98,03

Az EU-27 országainak ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

* EU-10 és EU-25 átlagára Málta nélkül.

Forrás: AKI PÁIR, EU Bizottság, CLAL

Árfolyam: MNB

9. táblázat

A nyerstej ára a harmadik országokban

	2008. III.		2009. II.		2009. III.		2009. III./ 2008. III. (%)	2009. III./ 2009. II. (%)
	€/100 kg	Ft/kg	€/100 kg	Ft/kg	€/100 kg	Ft/kg		
Argentína	16,68	43,38	-	-	-	-	-	-
Brazília	26,15	68,02	19,59	58,47	19,57	59,55	74,82	99,89
Japán	49,92	129,84	70,21	209,60	-	-	-	-
Svájc	46,00	119,64	46,51	138,86	44,17	134,43	96,02	94,96
Új-Zéland	28,69	74,62	15,61	46,60	16,12	49,06	56,19	103,27
USA	25,80	67,11	20,00	59,71	19,99	60,84	77,48	99,95

Új-Zéland 4,2% zsír, 3,4% fehérje, USA 3,6% zsír

Forrás: LTO-Netherland, SAGPyA, BLW, CEPEA, USDA, JSB

Árfolyam: MNB, OZ FOREX

10. táblázat

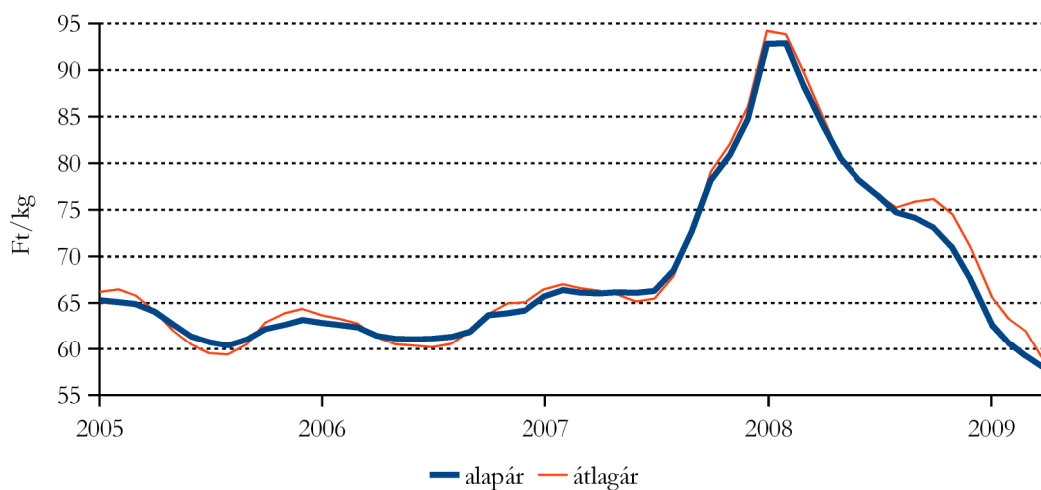
A valuták havi árfolyamának alakulása

	2008. III.	2009. II.	2009. III.	2009. III./ 2008. III. (%)	2009. III./ 2009. II. (%)
Euró	260,09	298,53	304,36	117,02	101,95
Amerikai dollár	167,56	233,34	233,54	139,38	100,09
Japán jen	166,29	252,65	238,96	143,70	94,58
Angol font	335,52	336,06	331,31	98,75	98,59
Svájci frank	165,54	200,26	202,12	122,10	100,93
Cseh korona	10,31	10,47	11,17	108,34	106,69
Lengyel zloty	73,50	64,20	65,81	89,54	102,51
Ausztrál dollár	154,96	151,25	155,20	100,15	102,61
Kanadai dollár	167,76	187,48	184,76	110,13	98,55
Dán korona	34,88	40,06	40,85	117,12	101,97
Norvég korona	32,63	33,93	34,43	105,52	101,47

Forrás: MNB

1. ábra

A nyerstej országos termelői alap- és átlagára*

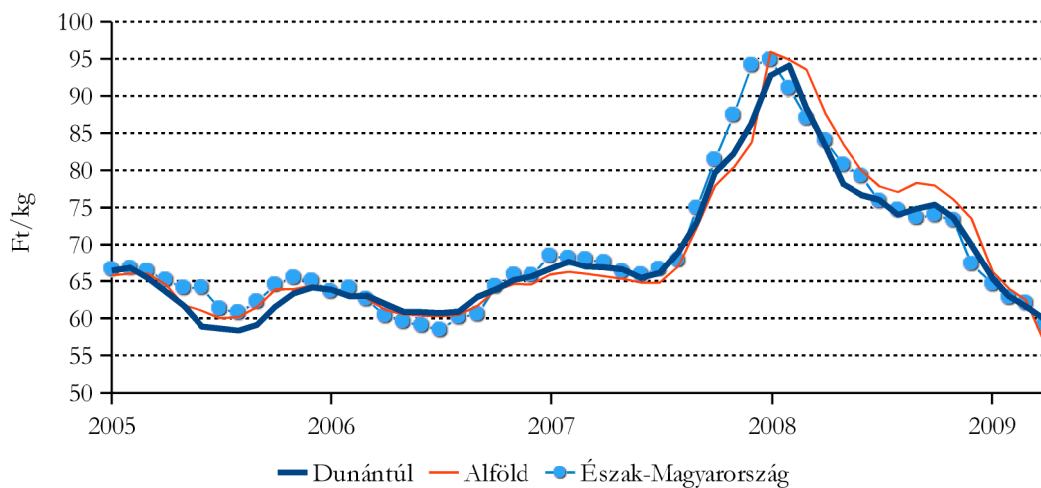

*A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

A nyerstej termelői átlagára régióként*

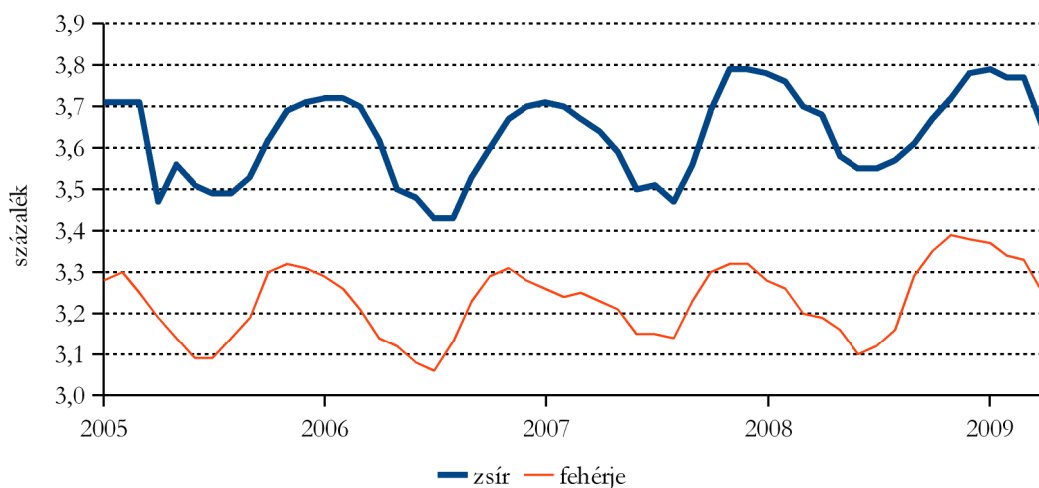

*A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

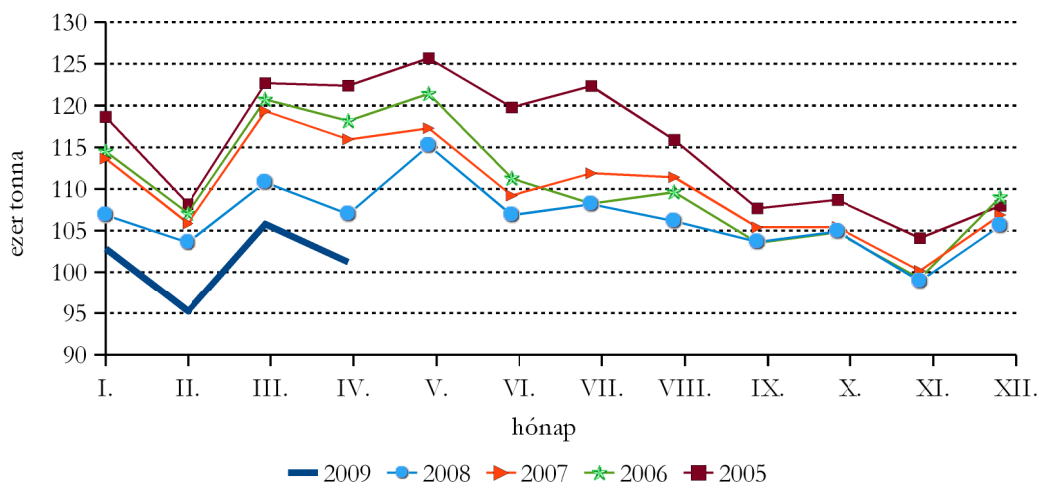
A nyerstej beltartalma

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

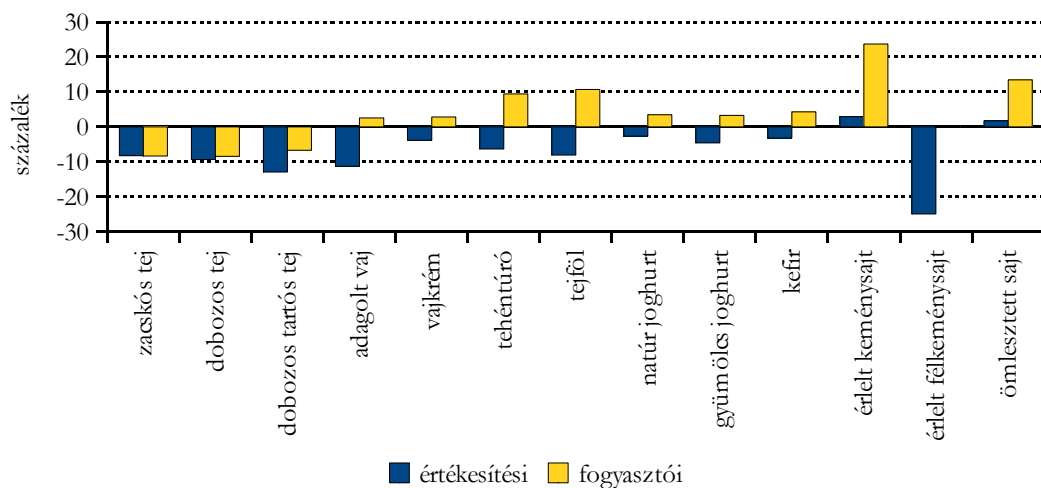
A beszállított nyerstej mennyisége Magyarországon

Forrás: AKI PÁIR

5. ábra

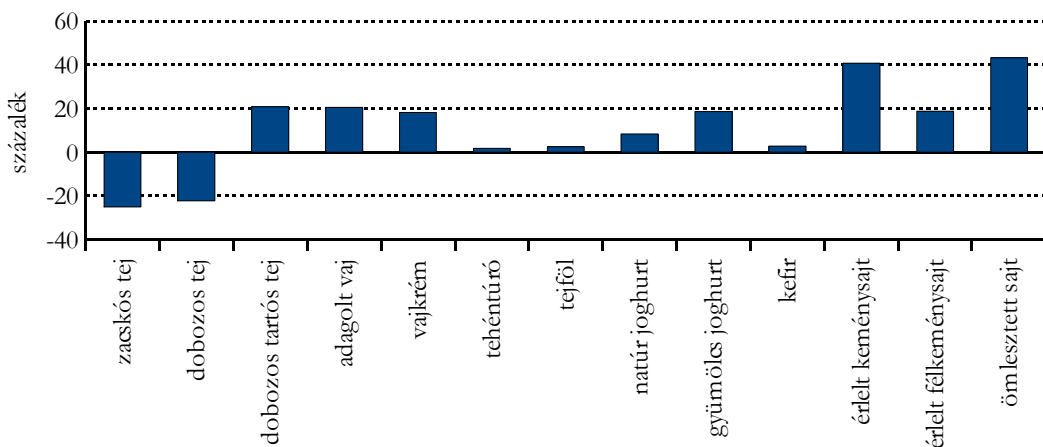
Az értékesítési és fogyasztói árak változása 2009. I-IV./2008. I-IV.

Forrás: AKI PÁIR

6. ábra

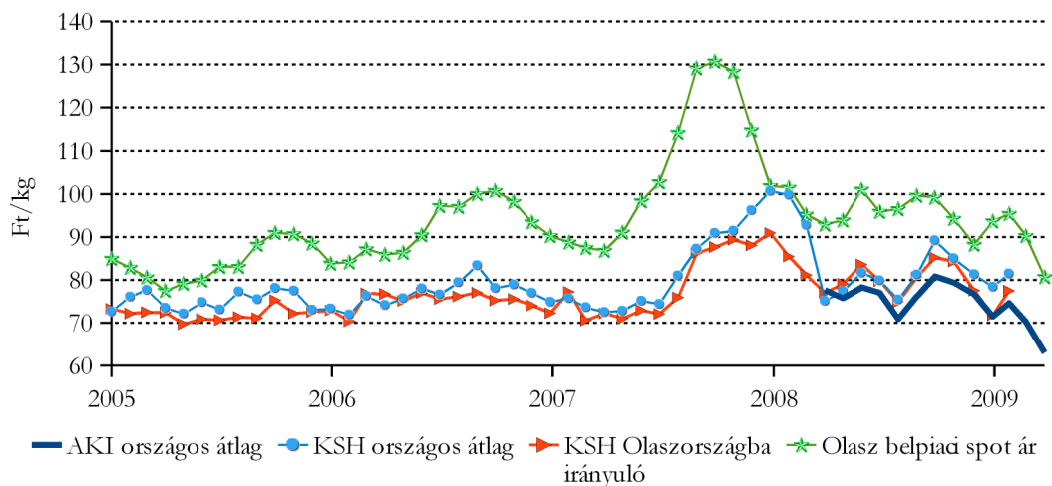
A feldolgozó értékesítési mennyiség változása 2009. I-IV./2008. I-IV.

Forrás: AKI PÁIR

7. ábra

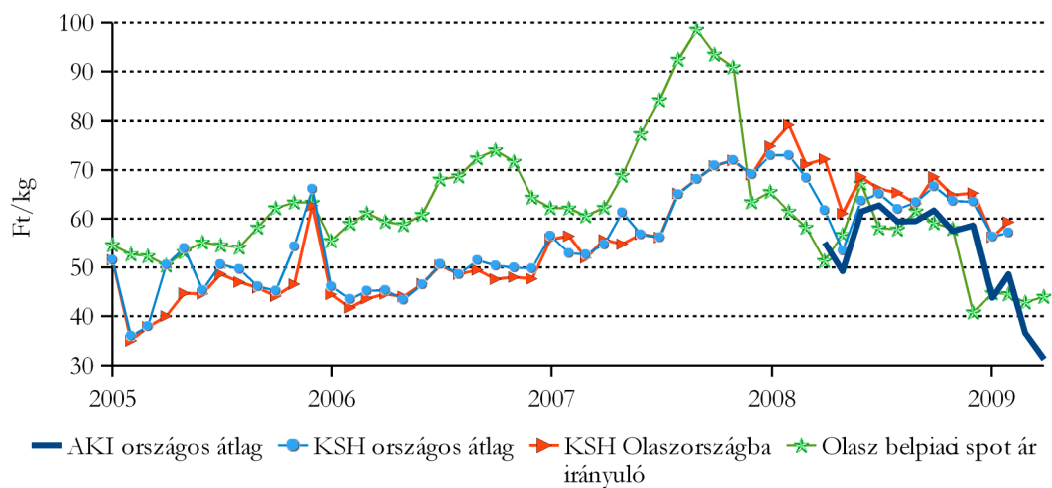
A teljes nyerstej kiviteli ára

Forrás: AKI PÁIR, KSH, CLAL

8. ábra

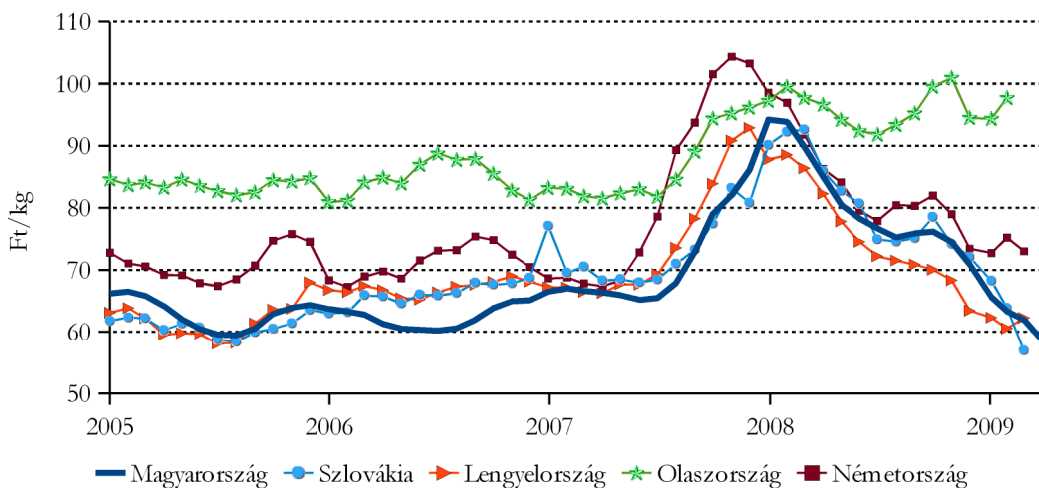
A főlőzött nyerstej kiviteli ára

Forrás: AKI PÁIR, KSH, CLAL

9. ábra

A nyerstej termelői ára néhány európai országban*

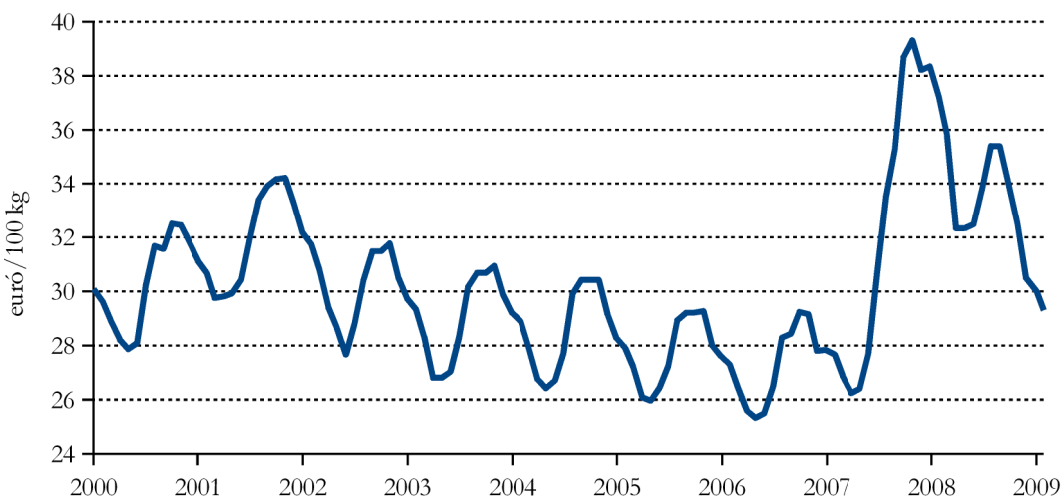

*A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik.

Forrás: EU Bizottság, AKI PÁIR

10. ábra

A nyerstej termelői ára az Európai Unióban*

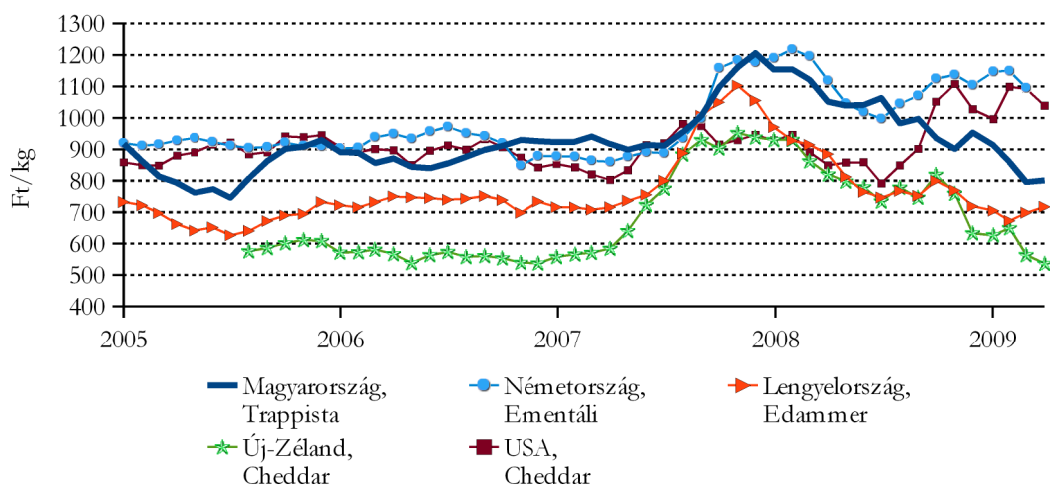

* 4,2% zsírtartalomra sztenderdizált, mennyiséggel súlyozott átlagár

Forrás: EU Bizottság

11. ábra

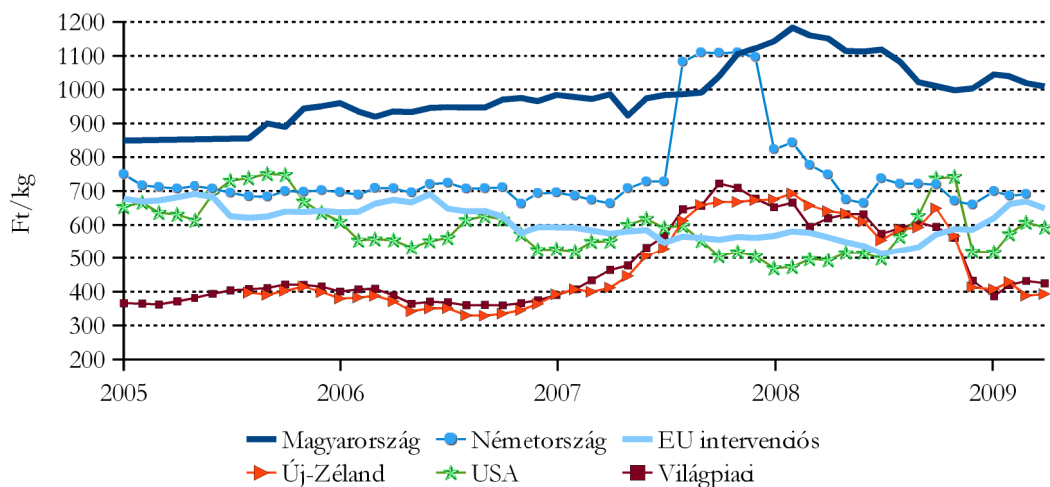
A sajt ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel, AKI PÁIR

12. ábra

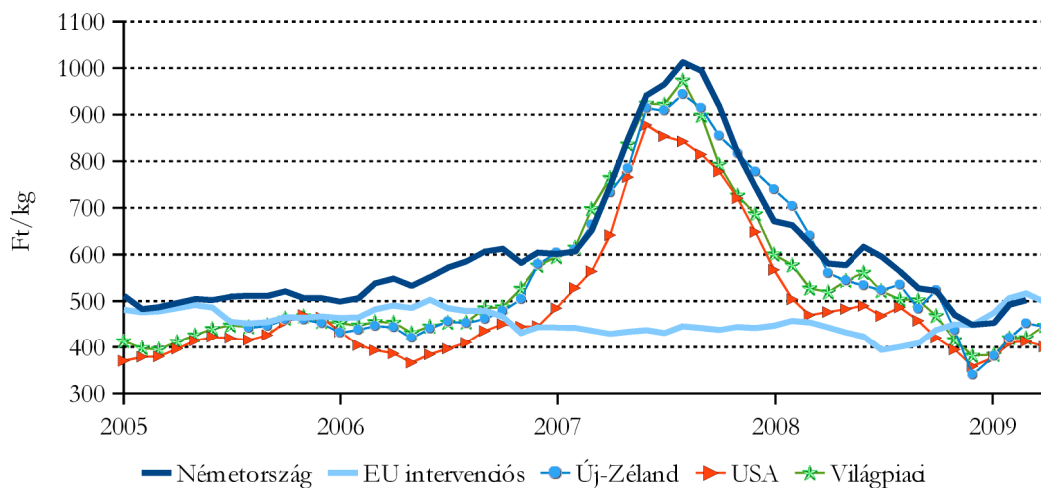
A vaj ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel, AKI PÁIR

13. ábra

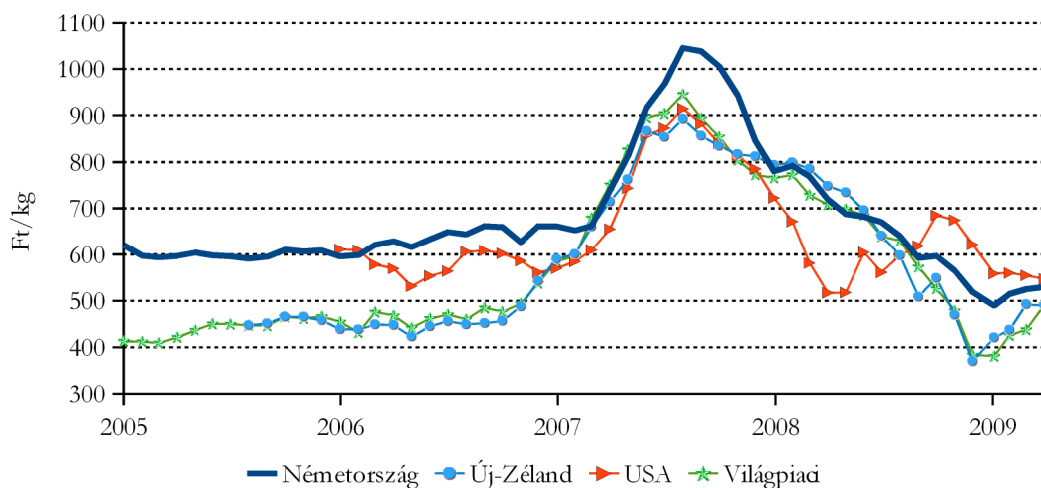
A sovány tejpor ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel

14. ábra

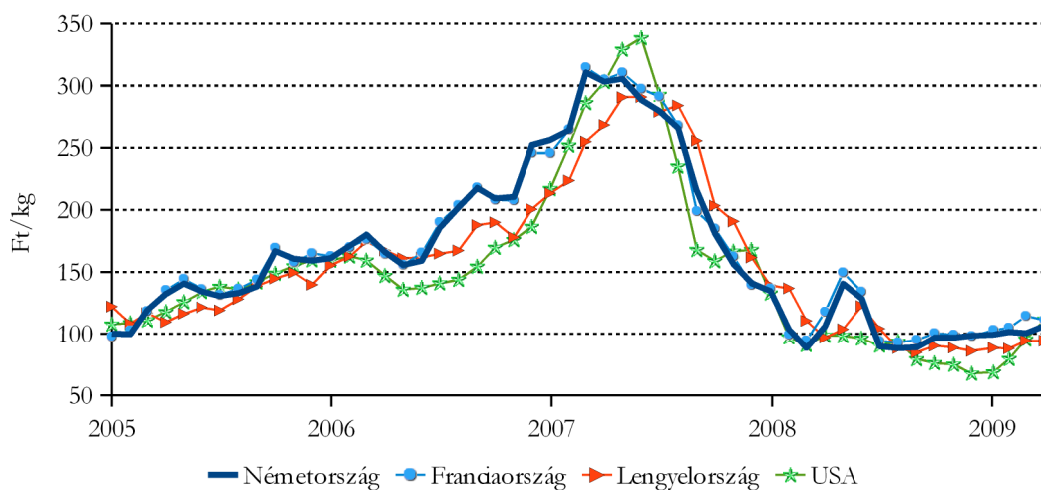
A teljes tejpor ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel

15. ábra

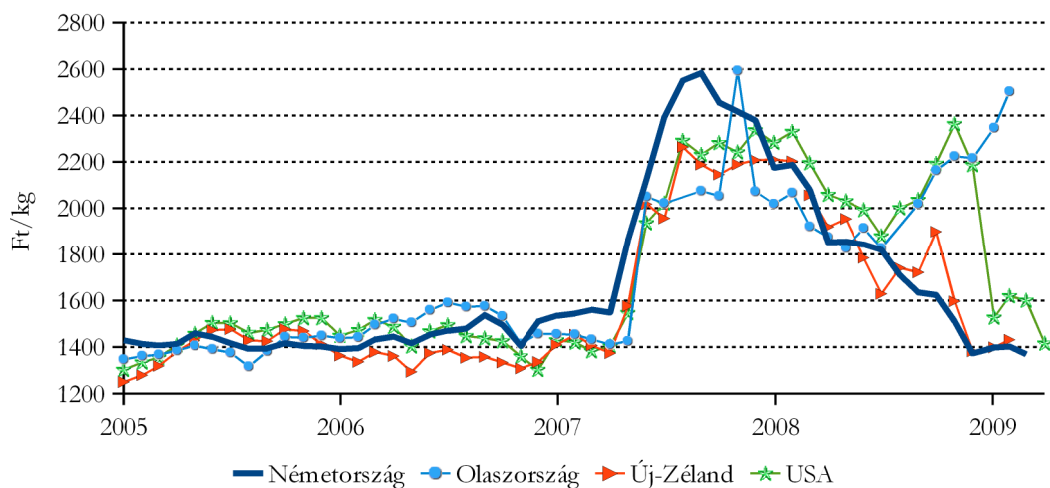
A tejsavó ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel

16. ábra

A kazein ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: Productschap Zuivel

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>